

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
مرکز آمار ایران

تعاریف و مفاهیم استاندارد
وزارت ورزش و جوانان

مهر ۱۳۹۶

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
۶	تاریخچه
۷	بخش‌های موضوعی
۸	فرایند استانداردسازی تعاریف و مفاهیم
۱۱	فهرست واژه‌ها
۱۷	واژه‌ها و تعاریف نهایی وزارت ورزش و جوانان

مقدمه

بخش مهمی از اختلاف‌های موجود در آمارهای تولیدی در کشور، ناشی از یکسان نبودن تعاریف و مفاهیم آماری مورد استفاده در دستگاه‌های تولیدکننده آمار است که این موضوع موجب بروز مشکلات متعددی از قبیل عدم مقایسه‌پذیری و جمع‌پذیری آمارها در سطح ملی و بین‌المللی، اتلاف منابع مالی و انسانی و در نهایت کاهش اعتماد عمومی نسبت به آمارهای منتشرشده می‌شود. علاوه بر این تغییر متوالی تعاریف واژه‌های اقلام آماری موجب مقایسه‌ناپذیری در طول زمان و ناپیوستگی در سری زمانی اقلام آماری می‌شود.

در بند «و» از ماده ۳ قانون تأسیس مرکز آمار ایران، «تهیه تعاریف، تعیین مفاهیم، معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری» به‌عهده این مرکز گذاشته شده و ماده ۸ همان قانون؛ وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های وابسته به دولت را ملزم به تبعیت از تعاریف و مفاهیم، روش‌ها، معیارها و طبقه‌بندی‌های مرکز آمار ایران نموده است.

مرکز آمار ایران به عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان نظام آماری کشور، در راستای اجرای قوانین و پاسخگویی به نیازها همواره در تلاش بوده است که به اقدامات اساسی یکسان‌سازی و استاندارد کردن تعاریف آماری بپردازد. نشریات منتشر شده در این زمینه حاصل فعالیت کارشناسان مرکز آمار ایران و صاحب‌نظران دستگاه‌های اجرایی مربوط است.

تاریخچه

علی‌رغم وجود دشواری‌های موجود در راه تهیه و تدوین تعاریف و مفاهیم استاندارد، اقدامات انجام شده در این خصوص از زمان تأسیس مرکز آمار ایران تا به امروز به شرح ذیل می‌باشد:

- سال ۱۳۵۰، طی مکاتبه با ۱۱ وزارتخانه، پیش‌نویس تعاریف و مفاهیم مورد استفاده در آمارگیری‌های کشور تدوین شد. این گزارش حاوی ۵۶ واژه است که به صورت موضوعی منتشر شد و به منظور نظرخواهی به وزارتخانه‌هایی که اعلام همکاری نمودند، ارسال شد.
- سال ۱۳۵۲، مجموعه کوچکی از تعاریف به صورت موضوعی تحت عنوان «پیش‌نویس مقدماتی تعاریف و مفاهیم مورد استفاده در آمارگیری‌های کشور» منتشر شد.
- سال ۱۳۶۲، به منظور برنامه‌ریزی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۶۵ کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت کار، وزارت کشور، بانک مرکزی، سازمان برنامه و بودجه وقت و مرکز آمار ایران تشکیل شد که حاصل کار این کمیته گزارشی در خصوص تعاریف اقلام آماری مورد استفاده در سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۶۵ است.
- سال ۱۳۶۴، مرکز آمار ایران اقدام به جمع‌آوری تعاریف و مفاهیم موجود سازمان‌های تولیدکننده آمار نمود. در این مرحله ۴۰۵ منبع و نشریه آماری مطالعه شد و تعاریف به صورت الفبایی در چهار نشریه به تدریج تا سال ۱۳۷۱ منتشر شد.
- سال ۱۳۷۳، فعالیت استانداردسازی تعاریف و مفاهیم آماری به شکل گسترده‌تری در دفتر تحقیق و توسعه وقت مرکز آمار ایران در راستای اجرای ماده قانونی مورد اشاره و با استفاده از سوابق قبلی در دو مرحله اجرا شد. در مرحله اول تمامی تعاریف موجود برای اقلام آماری شناخته شده، از دستگاه‌های تولیدکننده آمار جمع‌آوری شد و مورد بررسی قرار گرفت که حاصل آن به صورت نشریه‌ای تحت عنوان «فرهنگ تعاریف و مفاهیم آماری بکار رفته در طرح‌ها و گزارش‌های آماری» به صورت الفبایی در قالب ۱۰ جلد، ۵۴۰۰ صفحه و ۷۹۰۰ واژه و تعاریف، تدوین و در سال ۱۳۷۴ منتشر شد. در مرحله دوم با انتساب واژه‌های آماری جمع‌آوری شده به بخش‌های موضوعی مختلف (که بر اساس ویرایش سوم طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی - ISIC تنظیم شده بود) و تشکیل گروه کاری در هر بخش مرکب از کارشناسان و صاحب‌نظران مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی به بحث و بررسی تعاریف پرداختند که در سال ۱۳۷۹ به انتشار ویرایش اول کتاب «تعاریف و مفاهیم استاندارد برای استفاده در طرح‌ها و گزارش‌های آماری» در ۱۵ بخش انجامید.

تعاریف و مفاهیم استاندارد وزارت ورزش و جوانان

▪ در سال ۱۳۸۲، با ایجاد دفتری مستقل در تشکیلات مرکز، استانداردسازی تعاریف و مفاهیم به این دفتر منتقل شد و فعالیت مذکور به صورت سازمان‌یافته و با انسجام و گستردگی بیش‌تری ادامه پیدا کرد. دفتر استانداردهای آماری با بررسی روند یکسان‌سازی تعاریف و موانع و مشکلات موجود «فرایند استانداردسازی تعاریف در چارچوب نظام آماری کشور» را مطابق با بند ۵ وظایف کمیته آمار بخشی و بر اساس مصوبه شورای عالی آمار، طراحی نمود که در آن به ارکان فرایند استانداردسازی تعاریف، ترکیب و وظایف اعضاء و گردش فرایند اشاره شده است. در همین راستا بخش‌های موضوعی تعاریف بر اساس تلفیقی از بخش‌های نسخه سوم و پیش‌نویس نسخه چهارم طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی و بخش‌های تعیین شده در سال ۷۴ تنظیم شد و به دنبال آن سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی مرتبط به هر بخش تعیین شدند.

بخش‌های موضوعی تعریف شده به شرح زیر می‌باشد:

- جمعیت و نیروی انسانی
- کشاورزی، شکار، جنگل‌داری و ماهیگیری
- معدن
- صنعت
- آب، فاضلاب و محیط زیست
- برق، گاز و انرژی
- ساختمان و مسکن
- حمل و نقل و انبارداری
- ارتباطات و اطلاعات
- بازرگانی، رستوران و هتلداری
- بهداشت و خدمات اجتماعی
- آموزش
- فرهنگ و هنر
- تربیت بدنی
- خدمات مالی و بیمه
- امور قضایی
- امور نظامی و انتظامی
- حساب‌های ملی
- سایر

براساس بخش‌های تعیین شده با تشکیل گروه استانداردسازی تعاریف و اولویت‌گذاری در تهیه تعاریف استاندارد برای دستگاه‌های اجرایی کشور، کار استانداردسازی و بازنگری تعاریف در دفتر استانداردهای آماری آغاز شده است. در سال ۱۳۹۰ دفتر استانداردهای آماری، به دفتر استانداردها و نظارت بر طرح‌های آماری تغییر نام یافته است.

تعاریف و مفاهیم استاندارد شده در سال ۱۳۸۶ به عنوان ویرایش دوم نشریه «تعاریف و مفاهیم استاندارد آماری برای استفاده در طرح‌ها و گزارش‌های آماری» چاپ شده است. ویرایش سوم این نشریه نیز در سال ۱۳۹۳ به چاپ رسید. در فواصل زمانی میان ویرایش‌های این نشریه بسته به مورد، تعاریف استاندارد در قالب کتابچه‌هایی مانند کتابچه حاضر به چاپ می‌رسد و از طریق درگاه ملی آمار نیز قابل دستیابی است.

فرایند استانداردسازی تعاریف و مفاهیم

- دریافت و بررسی واژه‌ها (اعم از واژه‌های مصوب شورای عالی آمار یا واژه‌های اعلام شده از طرف دستگاه‌های اجرایی مربوط) در جلسات کارشناسی
- دعوت از نمایندگان دفاتر مرتبط مرکز آمار، صاحب‌نظران و نمایندگان سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی مرتبط، به منظور ارائه تعریف جامع و مانع از واژه در جلسات کارشناسی
- اخذ تأییدیه از شرکت‌کنندگان در جلسه و مدیران مستقیم آن‌ها
- ابلاغ تعاریف نهایی توسط مرکز آمار ایران به کمیته آمار بخشی سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی برای استفاده در طرح‌ها و گزارش‌های آماری و منابع ثبتي
- اطلاع‌رسانی در درگاه ملی آمار^۱ و چاپ کتاب تعاریف و مفاهیم استاندارد

در همین راستا استانداردسازی واژه‌ها و تعاریف وزارت ورزش و جوانان در یک گروه کارشناسی مشتمل بر کارشناسان وزارتخانه، کارشناسان دفاتر موضوعی مرکز آمار ایران و دفتر استانداردها و نظارت بر طرح‌های آماری در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به انجام رسید که حاصل این فعالیت، مجموعه حاضر است که مشتمل بر ۱۲۱ واژه و تعریف می‌باشد.

1- <https://www.amar.org.ir>

علی‌رغم تلاش‌های تهیه‌کنندگان، این گزارش مصون از خطا و اشتباه نمی‌باشد. مرکز آمار ایران ضمن تشکر از تمامی دستگاه‌های تولیدکننده آمار که در اجرای این فرایند مشارکت نموده‌اند، انتظار دارد با انتقادات سازنده و بیان نظرات اصلاحی، این مرکز را در اجرای مراحل بازننگری و تکمیل این مجموعه، یاری دهند.

مرکز آمار ایران

فهرست واژه‌ها

صفحه	عنوان
۱۷	آسیب‌دیده ورزشی
۱۷	آنالیزور ورزشی
۱۷	اتحادیه باشگاه‌های ورزشی
۱۷	اسپانسر ورزشی
۱۷	استادیوم ورزشی
۱۷	استخر
۱۸	استعداد ورزشی
۱۸	استعدادیابی ورزشی
۱۸	اسکله ورزشی
۱۸	باشگاه ورزشی
۱۸	باشگاه ورزشی دولتی
۱۸	باشگاه ورزشی خصوصی یا تعاونی
۱۸	پایگاه ورزش قهرمانی
۱۹	پروانه فعالیت باشگاه‌داری
۱۹	پروانه فعالیت مکان ورزشی
۱۹	پروژه عمرانی ورزشی
۱۹	پروژه عمرانی ورزشی در دست احداث
۱۹	پروژه عمرانی ورزشی راکد
۱۹	پروژه عمرانی ورزشی تکمیل نشده
۱۹	پروژه عمرانی ورزشی متوقف شده
۲۰	پروژه عمرانی ورزشی ناتمام
۲۰	پروژه عمرانی ورزشی ناتمام غیر فعال
۲۰	پروژه عمرانی ورزشی ناتمام فعال
۲۰	پروژه عمرانی ورزشی نیمه‌تمام

۲۰	پزشک تیم ورزشی
۲۰	پزشک ورزشی
۲۰	پیست ورزشی
۲۰	پیشکسوت ورزشی
۲۱	تجهیزات ورزشی
۲۱	تیم ورزشی
۲۱	تورنمنت
۲۱	خانه ورزش
۲۱	خبرنگار ورزشی
۲۱	داور ورزشی
۲۱	داور ورزشی فعال
۲۲	داوطلب ورزشی
۲۲	دریاچه ورزشی
۲۲	دوره آموزشی داوری
۲۲	دوره آموزشی مربی‌گری ورزشی
۲۲	روانشناس تیم ورزشی
۲۲	رویداد ورزشی
۲۳	زمین با کاربری ورزشی
۲۳	زمین ورزشی
۲۳	زورخانه
۲۳	سالن ورزشی
۲۳	سایت پرواز ورزشی
۲۳	سرانه محوطه اصلی ورزشی
۲۳	سرانه کل مکان‌های ورزشی
۲۳	سرپرست تیم ورزشی
۲۴	سرمربی ورزشی
۲۴	ظرفیت بهره‌برداری از مکان ورزشی
۲۴	ظرفیت تماشاچی مکان ورزشی
۲۴	عکاس ورزشی

تعاريف و مفاهيم استاندارد وزارت ورزش و جوانان

۱۳
۲۴ فضای اصلی ورزشی
۲۴ قهرمان ورزشی
۲۴ کارشناس ورزشی
۲۴ کرسی ورزشی
۲۵ کمپ ورزشی
۲۵ کمک مربی ورزشی
۲۵ ماساژور ورزشی
۲۵ متخصص تغذیه ورزشی
۲۵ مترجم ورزشی
۲۵ مجتمع ورزشی
۲۵ مجموعه ورزشی
۲۵ مجوز تاسیس مکان ورزشی
۲۶ محوطه اصلی ورزشی
۲۶ مدال آور ورزشی
۲۶ مربی بدنساز
۲۶ مربی لژیونر
۲۶ مربی ورزشی
۲۶ مربی ورزشی فعال
۲۶ مسابقات جام باشگاه‌های جهان
۲۷ مسابقات جام بین قاره‌ای
۲۷ مسابقات جام جهانی
۲۷ مسابقات قهرمانی
۲۷ مسابقات قهرمانی آسیا
۲۷ مسابقات قهرمانی جهان
۲۷ مسابقات قهرمانی کشور
۲۷ مسابقات قهرمانی غرب آسیا
۲۷ مسابقات لیگ
۲۸ مسابقات لیگ جهانی
۲۸ مسابقات لیگ حرفه‌ای
۲۸ مسابقات لیگ غیر حرفه‌ای

۲۸ مسابقات لیگ قهرمانان آسیا
۲۸ مسابقات ورزشی بین‌المللی
۲۸ مسابقات ورزشی جام بین‌قاره‌ای
۲۸ مسابقات ورزشی چندجانبه
۲۹ مسابقات ورزشی رسمی
۲۹ مسابقات همبستگی کشورهای اسلامی
۲۹ مسابقه تدارکاتی
۲۹ مسابقه دوستانه
۲۹ مسابقه ورزشی
۲۹ مسئول تدارکات ورزشی
۲۹ مکان ورزشی
۳۰ مکان ورزشی بخش دولتی
۳۰ مکان ورزشی تک‌منظوره
۳۰ مکان ورزشی تمرینی
۳۰ مکان ورزشی چندمنظوره
۳۰ مکان ورزشی در حال بهره‌برداری
۳۰ مکان ورزشی روباز
۳۰ مکان ورزشی سرپوشیده
۳۱ مکان ورزشی فعال
۳۱ مکان ورزشی غیر فعال
۳۱ مکان ورزشی مسابقاتی
۳۱ ناجی غریق
۳۱ ناجی غریق فعال
۳۱ ورزش
۳۱ ورزش پرورشی
۳۱ ورزش حرفه‌ای

تعاریف و مفاهیم استاندارد وزارت ورزش و جوانان ۱۵

۳۲ ورزش قهرمانی
۳۲ ورزش همگانی
۳۲ ورزشکار
۳۲ ورزشکار آماتور
۳۲ ورزشکار حرفه‌ای
۳۲ ورزشکار سازمان‌یافته
۳۲ ورزشکار دعوت شده به اردوی انتخابی تیم ملی
۳۲ ورزشکار عضو تیم ملی
۳۳ ورزشکار غیر حرفه‌ای
۳۳ ورزشکار لژیونر
۳۳ ورزشگاه
۳۳ ورزش زورخانه‌ای

واژه‌ها و تعاریف نهایی وزارت ورزش و جوانان

آسیب‌دیده ورزشی

ورزشکار سازمان‌یافته است که حین فعالیت‌های ورزشی و یا فعالیت‌های وابسته به آن تحت نظارت مراجع ذی‌صلاح ورزشی دچار مصدومیت و یا عوارض ناشی از آن می‌شود.

آنالیزور ورزشی

فردی متخصص و آگاه به یک رشته ورزشی که زیر نظر سرمربی، با استفاده از فناوری‌های نوین، عملکرد ورزشکار یا تیم ورزشی را تجزیه تحلیل می‌کند.

اتحادیه باشگاه‌های ورزشی

تشکل صنفی باشگاه‌های ورزشی دارای شخصیت حقوقی مستقل و غیرانتفاعی است که پس از تأیید اساسنامه آن از سوی وزارت ورزش و جوانان در مرجع ثبت شرکت‌ها، ثبت و در یک رشته ورزشی مرتبط با فدراسیون ملی، به منظور تأمین حقوق و منابع قانونی اعضا در سطوح ملی و استانی فعالیت می‌کند.

اسپانسر ورزشی

فرد حقیقی یا حقوقی است که از برنامه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با امور ورزش حمایت می‌کند و زمینه‌های بهره‌مندی و انتفاع را برای طرفین در بر خواهد داشت.

استادیوم ورزشی

مکان ورزشی که دارای جایگاه تماشاچیان بوده و از حداقل استانداردها و ضوابط فنی لازم برای برگزاری مسابقات رسمی ورزشی برخوردار باشد.

استخر

مکان ورزشی که در آن امکان فعالیت در یک یا چند رشته ورزشی آبی وجود داشته باشد.

استعداد ورزشی

قابلیت‌های بالقوه و ذاتی افراد به منظور نخبه شدن در ورزش است.

استعدادیابی ورزشی

فرایندی است که از طریق معیارها و آزمون‌های استاندارد منتج به شناسایی افراد دارای استعداد ورزشی می‌شود.

اسکله ورزشی

اسکله‌ای که به منظور انجام فعالیت‌های مرتبط با شناورها و ابزار و ادوات ورزشی آبی، مطابق با ضوابط و مقررات مربوط، احداث و یا بهره‌برداری می‌شود.

باشگاه ورزشی

موسسه یا شرکتی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با هدف تعلیم و تعمیم سلامت جسمی و روحی افراد جامعه، دریافت رتبه، مدال و ایجاد فضای کسب و کار در یک یا چند حوزه ورزشی اعم از همگانی، قهرمانی، حرفه‌ای با ضوابط فنی و عمومی، تاسیس و پس از اخذ پروانه فعالیت باشگاه‌داری از وزارت ورزش و جوانان، آغاز به کار می‌نماید.

باشگاه ورزشی دولتی

باشگاه ورزشی است که توسط بخش دولتی در چارچوب قانون نظام باشگاه‌داری تاسیس شده و فعالیت می‌کند.

باشگاه ورزشی خصوصی یا تعاونی

باشگاه ورزشی است که توسط بخش خصوصی یا تعاونی در چارچوب قانون نظام باشگاه‌داری تاسیس شده و در یک یا انواع مولفه‌های ورزش همگانی، قهرمانی و یا حرفه‌ای فعالیت می‌کند.

پایگاه ورزش قهرمانی

مکان سرپوشیده‌ای شامل دستگاه‌ها، تجهیزات سنجش و اندازه‌گیری، فضاهای فیزیکی و تجهیزات اداری با هدف نظام‌مندسازی مراحل کشف، شناسایی، جذب و هدایت مستعدهای

تعاریف و مفاهیم استاندارد وزارت ورزش و جوانان _____ ۱۹

ورزشی و سنجش قابلیت‌های جسمانی آنان، ارائه خدمات مشاوره ورزشی، ارتقا و حفظ آمادگی قهرمانان ملی و بسترسازی جهت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی است و بر اساس ضوابط فنی و عمومی از وزارت ورزش و جوانان مجوز دریافت می‌کند.

پروانه فعالیت باشگاه‌داری

سندی است که به منظور فعالیت باشگاه ورزشی در چارچوب ضوابط و مقررات و اهداف تعیین شده از سوی وزارت ورزش و جوانان صادر می‌شود.

پروانه فعالیت مکان ورزشی^۲

سندی است که به منظور بهره‌برداری از مکان ورزشی تجهیز شده، بر اساس ضوابط و مقررات مرتبط از سوی وزارت ورزش و جوانان صادر می‌شود.

پروژه عمرانی ورزشی

پروژه عمرانی است که پس از اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذی‌صلاح، بر اساس ضوابط و مقررات مربوط، به منظور احداث مکان‌های ورزشی، اجرا و پیاده‌سازی می‌شود.

پروژه عمرانی ورزشی در دست احداث

رجوع شود به: پروژه عمرانی ورزشی ناتمام فعال.

پروژه عمرانی ورزشی راکد

رجوع شود به: پروژه عمرانی ورزشی ناتمام غیر فعال.

پروژه عمرانی ورزشی تکمیل نشده

رجوع شود به: پروژه عمرانی ورزشی ناتمام.

پروژه عمرانی ورزشی متوقف شده

رجوع شود به: پروژه عمرانی ورزشی ناتمام غیر فعال.

۲- این پروانه برای مجتمع ورزشی و مجموعه ورزشی نیز با عنوان «پروانه فعالیت مجتمع ورزشی» و «پروانه فعالیت مجموعه ورزشی» استفاده می‌شود.

پروژه عمرانی ورزشی ناتمام

پروژه عمرانی ورزشی که عملیات اجرایی آن به اتمام نرسیده است. این پروژه در دو وضعیت در دست احداث (فعال) یا راکد (غیرفعال) طبقه‌بندی می‌شود.

پروژه عمرانی ورزشی ناتمام غیر فعال

پروژه عمرانی ورزشی ناتمامی است که عملیات اجرایی آن متوقف شده است.

پروژه عمرانی ورزشی ناتمام فعال

پروژه عمرانی ورزشی ناتمامی است که عملیات اجرایی آن در حال انجام است.

پروژه عمرانی ورزشی نیمه‌تمام

رجوع شود به: پروژه عمرانی ورزشی ناتمام.

پزشک تیم ورزشی

پزشکی که با هماهنگی سرمربی تیم در تمرینات، اردوها و مسابقات به امر طبابت مشغول است.

پزشک ورزشی

پزشکی که دارای تخصص طب ورزشی است.

پیست ورزشی

مکان ورزشی با مسیر مشخصی که به تناسب رشته‌های ورزشی و بر اساس استانداردهای فنی برای انجام تمرینات و مسابقات احداث شده است.

پیشکسوت ورزشی

فردی که به تایید وزارت ورزش و جوانان یا فدراسیون‌های مربوط، سابقه فعالیت موثر در یکی از عرصه‌های مختلف ورزشی (قهرمانی، داوری، مربی‌گری، مدیریت و دست اندر کار ورزشی) را داشته است.

تجهيزات ورزشي

کليه وسايل و لوازمي هستند که براي انجام فعاليت‌هاي ورزشي مورد نياز مي‌باشند.

تيم ورزشي

مجموعه‌اي از افرادي با وظيفه مشخص که به منظور دستيابي به هدف ورزشي خاص و بر اساس ضوابط فني رشته‌هاي مربوط گردهم مي‌آيند.

تورنمنت

رجوع شود به: مسابقات ورزشي چندجانبه.

خانه ورزش

مکان ورزشي خاص يک رشته ورزشي که مجهز به امکانات اقامتي، رفاهي، آموزشي و فرهنگي باشد.

خبرنگار ورزشي

خبرنگاري که براي سازمان‌هاي خبري و نشریات ورزشي با داشتن مجوز از مراجع ذي صلاح، خبر، گزارش و مصاحبه تهيه کند.

داور ورزشي

فردی که در یکی از رشته‌های ورزشي، داراي گواهي‌نامه رسمي و معتبر داوري از فدراسيون‌هاي ذي ربط ملي، جهاني يا آسيابي است و وظيفه قضاوت مسابقات ورزشي را بر عهده دارد.

داور ورزشي فعال

داوري ورزشي است که در سال جاري منطبق با ضوابط فدارسيون مربوط، به قضاوت مسابقات ورزشي داخلي يا برون‌مرزي در يکي از رشته‌هاي ورزشي، پرداخته باشد.

داوطلب ورزشی

فردی است که با اختیار کامل بدون توقع مزد و پاداش در قالب یک محیط رسمی در امر برگزاری رویدادهای ورزشی با سازمان‌های مربوط همکاری می‌کند.

دریاچه ورزشی

مکان ورزشی روباز آبی، با وسعت قابل توجه که به منظور انجام فعالیت‌های ورزشی به صورت دائم، تجهیز یا احداث شده است.

دوره آموزشی داوری

برنامه آموزشی مدونی است که منطبق با آئین‌نامه‌های مربوط و مصوب فدراسیون جهانی، آسیایی و یا ملی با هدف تربیت نیروی انسانی متخصص به منظور قضاوت در مسابقات ورزشی در رشته‌ها و سطوح مختلف از سوی فدراسیون مربوط، برگزار و منجر به اخذ گواهی‌نامه می‌شود.

دوره آموزشی مربی‌گری ورزشی

برنامه آموزشی مدونی است که منطبق با آئین‌نامه‌های مربوط و مصوب وزارت ورزش و جوانان با هدف تربیت نیروی انسانی متخصص برای مربی‌گری در رشته‌های ورزشی و سطوح مختلف از سوی فدراسیون مربوط، برگزار و منجر به اخذ گواهی‌نامه می‌شود.

روانشناس تیم ورزشی

متخصص عالی و آگاه به ورزش و ویژگی‌های رفتاری ورزشکاران که با مطالعه جنبه‌های روانی عملکرد ورزشکاران، با هماهنگی سرمربی در تمرین‌ها، اردوها و مسابقات، به بهبود عملکرد تیم بر اساس اصول روانشناسی کمک می‌کند.

رویداد ورزشی

فعالیت‌ها، برنامه‌ها و مسابقات ورزشی رسمی که طبق قوانین و مقررات خاص و مربوط، اجرا می‌شود.

زمین با کاربری ورزشی

قطعه زمینی است که مطابق نقشه هادی (روستایی) و تفصیلی (شهری) مصوب هر منطقه، جهت انجام فعالیت‌های ورزشی اختصاص یافته باشد.

زمین ورزشی

مکان ورزشی روبازی است که در ابعاد مشخص به منظور انجام فعالیت در یک یا چند رشته ورزشی در نظر گرفته می‌شود.

زورخانه

مکان ورزشی که دارای گود اختصاصی و جایگاه ویژه مرشد بوده و به منظور اجرای ورزش‌های باستانی احداث شده است.

سالن ورزشی

مکان ورزشی سرپوشیده‌ای که برای انجام فعالیت‌های یک یا چند رشته ورزشی غیر آبی تجهیز یا احداث شده است.

سایت پرواز ورزشی

محدوده‌ای که بر اساس ضوابط و مقررات ورزش‌های هوایی به منظور پرواز و یا فرود وسایل پروازی ورزشی تعبیه شده است.

سرانه محوطه اصلی ورزشی

نسبت مساحتی از محوطه اصلی ورزشی کشور (اعم از سرپوشیده و روباز) که برای هر فرد از جامعه هدف وجود دارد.

سرانه کل مکان‌های ورزشی

نسبت مساحتی از کل مکان‌های ورزشی (اعم از سرپوشیده و روباز) که برای هر فرد از جامعه هدف وجود دارد.

سرپرست تیم ورزشی

فردی که مسئولیت هماهنگی تمام امور مربوط به تیم ورزشی را برعهده دارد.

سرمربی ورزشی

مربی ورزشی که مسئولیت، هدایت و رهبری تیم را عهده‌دار است و در اجرای وظایف خویش از کمک‌مربی‌ان و سایر متخصصان بهره می‌برد.

ظرفیت بهره‌برداری از مکان ورزشی

تعداد ورزشکارانی که در یک واحد زمانی مشخص، طبق ضوابط و مقررات رشته مربوط، امکان فعالیت ورزشی در یک مکان ورزشی را داشته باشند.

ظرفیت تماشاچی مکان ورزشی

تعداد جایگاه خاصی است که براساس ضوابط فنی مکان ورزشی مربوط، صرفاً جهت استقرار تماشاچیان در نظر گرفته می‌شود.

عکاس ورزشی

عکاسی که برای سازمان‌های خبری و نشریات ورزشی، با داشتن مجوز از مراجع ذی‌صلاح عکس تهیه می‌کند.

فضای اصلی ورزشی

رجوع شود به: محوطه اصلی ورزشی.

قهرمان ورزشی

ورزشکاری است که در مسابقات ورزشی موفق به کسب مقام اول می‌شود.

کارشناس ورزشی

کارشناسی که دارای تحصیلات ورزشی بوده و در امور ورزشی از تجربه و اطلاعات برخوردار باشد.

کرسی ورزشی

جایگاهی حقوقی در تشکیلات رسمی نهادهای ورزشی در سطوح ملی و بین‌المللی است.

کمپ ورزشی

محلې موقت یا دائمی برای آماده‌سازی ورزشکاران یا تیم ورزشی است که در آن، در مدت زمان معین به‌صورت شبانه‌روزی اقامت می‌گزینند.

کمک مربی ورزشی

مربی ورزشی که در کنار سرمربی فعالیت می‌کند و وظایفش توسط سرمربی تعیین می‌شود.

ماساژور ورزشی

ماساژوری که دوره‌های آموزشی مرتبط را تحت نظر فدراسیون پزشکی ورزشی گذرانده و با هماهنگی پزشک تیم به انجام ماساژ بازیکنان می‌پردازد.

متخصص تغذیه ورزشی

متخصص عالی است که در زمینه تغذیه، ورزشکاران را راهنمایی و هدایت می‌کند.

مترجم ورزشی

مترجمی که به اصطلاحات تخصصی ورزشی مسلط باشد و بتواند گفتارها و متن‌های ورزشی را بدون تغییر محتوا از زبانی به زبان دیگر ترجمه کند.

مجتمع ورزشی

مکان‌های ورزشی متمرکز در یک محدوده ساختمانی که می‌تواند دارای امکانات رفاهی مشترک یا مجزا باشد.

مجموعه ورزشی

محدوده‌ای گسترده، متشکل از مکان‌ها یا مجتمع‌های ورزشی که امکانات و تجهیزات مجزا برای انجام فعالیت چند رشته ورزشی به صورت همزمان را داشته باشد.

مجوز تاسیس مکان ورزشی

مجوزی است که پس از ارائه طرح توجیهی مرتبط با تاسیس مکان ورزشی از سوی متقاضی، به منظور سرمایه‌گذاری در بخش ورزش بر اساس ضوابط و مقررات مرتبط، توسط وزارت ورزش و جوانان صادر می‌شود.

محوطه اصلی ورزشی

قسمتی از محوطه موجود و حریم‌های مربوط به آن در یک مکان ورزشی است که براساس ضوابط فنی ورزشی، به فعالیت‌های اصلی رشته‌های ورزشی اختصاص یافته و قابل استفاده است. سکوهای تماشاچی، راه‌پله‌ها، سرویس‌های بهداشتی، دفتر مدیریت و رختکن‌ها و سایر تاسیسات جانبی که برای امور خاص در نظر گرفته شده است به عنوان محوطه اصلی ورزشی محسوب نمی‌شود.

مدال آور ورزشی

ورزشکاری است که در مسابقات ورزشی موفق به کسب مدال می‌شود.

مربی بدنساز

مربی ورزشی که به منظور تامین اهداف سرمربی، به انجام تمرینات استاندارد بر روی فیزیک بدنی ورزشکاران می‌پردازد.

مربی لژیونر

مربی ورزشی که طبق قوانین و مقررات مربوط، در باشگاهی غیر از باشگاه کشورش در زمینه مربی‌گری اشتغال دارد.

مربی ورزشی

فردی است که در یکی از رشته‌های ورزشی، دارای گواهی‌نامه رسمی و معتبر مربی‌گری از فدراسیون‌های ذی‌ربط ملی، جهانی یا آسیایی باشد.

مربی ورزشی فعال

مربی ورزشی است که در سال جاری منطبق با ضوابط فدراسیون مربوط، به فعالیت‌های مربی‌گری به صورت داخلی یا برون‌مرزی در یکی از رشته‌های ورزشی پرداخته باشد.

مسابقات جام باشگاه‌های جهان

مسابقات ورزشی که بین تیم‌های باشگاهی قهرمان قاره‌ها برگزار می‌شود.

مسابقات جام بين قاره‌اي

رجوع شود به: مسابقات ورزشي جام بين قاره‌اي.

مسابقات جام جهاني

مسابقات قهرمانی که در یک رشته خاص و با حضور بهترین‌های ورزش جهان، طبق قوانین و مقررات فدراسیون جهانی مربوط، برگزار می‌شود.

مسابقات قهرمانی

مسابقات ورزشی رسمی که بین ورزشکاران یا تیم‌های ورزشی، طبق قوانین و مقررات فدراسیون ذی‌ربط، برای کسب مقام ورزشی برگزار می‌شود.

مسابقات قهرمانی آسیا

مسابقات قهرمانی که زیر نظر کنفدراسیون‌های ورزشی آسیا، بین کشورهای عضو برگزار می‌شود.

مسابقات قهرمانی جهان

مسابقات ورزشی در یک رشته با حضور تیم‌های برتر کشورها که توسط فدراسیون جهانی ذی‌ربط مطابق با قوانین و مقررات مربوط، برگزار می‌شود.

مسابقات قهرمانی کشور

مسابقات قهرمانی که در یک رشته ورزشی، با حضور تیم‌های برتر استانی، به صورت سالیانه برگزار می‌شود.

مسابقات قهرمانی غرب آسیا

مسابقات قهرمانی که بین کشورهای منطقه غرب آسیا (بر اساس تقسیم‌بندی شورای المپیک آسیا)، زیر نظر فدراسیون بازی‌های غرب آسیا (WAGF) برگزار می‌شود.

مسابقات لیگ

مجموعه مسابقات سازمان‌یافته و رسمی که در یک رشته ورزشی و در یک دوره زمانی به صورت رفت و برگشت، برابر ضوابط مربوط برگزار می‌شوند.

مسابقات لیگ جهانی

مسابقات قهرمانی که در چارچوب ضوابط و مقررات لیگ در سطح جهانی برگزار می‌شود.

مسابقات لیگ حرفه‌ای

نوعی از مسابقات لیگ که در چارچوب ضوابط خاص مربوط به ورزش حرفه‌ای با حضور باشگاه‌های ورزشی برگزار می‌شود.

مسابقات لیگ غیر حرفه‌ای

نوعی از مسابقات لیگ که تیم‌های باشگاهی در دوره زمانی مشخص به منظور جذب، پرورش و آزمون نیروهای مستعد خود مبادرت به شرکت در آن می‌کنند.

مسابقات لیگ قهرمانان آسیا

مسابقات قهرمانی که در چارچوب ضوابط و مقررات لیگ، بین باشگاه‌های برتر کشورهای عضو کنفدراسیون آسیا برگزار می‌شود.

مسابقات ورزشی بین‌المللی

مسابقاتی که بین چند کشور در یک یا چند رشته ورزشی به صورت رسمی یا غیر رسمی برگزار می‌شود.

مسابقات ورزشی جام بین قاره‌ای

مسابقات ورزشی بین‌المللی که با شرکت تیم‌های ملی یا باشگاه‌های برتر، بین دو یا چند قاره برگزار می‌شود.

مسابقات ورزشی چندجانبه

مسابقات ورزشی که حسب تامین اهداف برگزارکننده، به صورت حذفی در زمانی کوتاه و مکانی مشخص برگزار می‌شود.

مسابقات ورزشی رسمی

مسابقات ورزشی که منطبق با قوانین و مقررات مربوط، تحت نظارت فدراسیون‌های ورزشی ذی‌ربط برگزار می‌شود.

مسابقات همبستگی کشورهای اسلامی

مسابقات ورزشی که در بین کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی، هر چهار سال یک بار در رشته‌های ورزشی مصوب، زیر نظر فدراسیون همبستگی ورزش کشورهای اسلامی (ISSF) برگزار می‌شود.

مسابقه تدارکاتی

مسابقه ورزشی که به تشخیص فدراسیون مربوط، با هدف آماده‌سازی ورزشکاران یا تیم‌های ورزشی به منظور شرکت در مسابقات رسمی برگزار می‌شود.

مسابقه دوستانه

مسابقه ورزشی که با اهدافی غیر از کسب رتبه و ثبت رکورد برگزار می‌شود.

مسابقه ورزشی

رقابت ورزشی که بین افراد یا تیم‌های ورزشی، طبق قوانین و مقررات فدراسیون ذی‌ربط، برگزار می‌شود.

مسئول تدارکات ورزشی

فردی که تحت نظر سرپرست تیم نسبت به خرید و ارائه کالا، خدمات و تجهیزات ورزشی برای تیم ورزشی اقدام می‌کند.

مکان ورزشی

فضایی است که به منظور انجام فعالیت‌های ورزشی با رعایت ضوابط فنی و اجرایی ایجاد شده است.

مکان ورزشی بخش دولتی

مکان ورزشی است که بر اساس ضوابط و مقررات مربوط، با مالکیت و منابع مالی دولتی تاسیس و برای یک یا چند رشته ورزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد و به دو نوع مکان ورزشی تحت پوشش وزارت ورزش و جوانان و سایر دستگاه‌های اجرایی دولتی تقسیم می‌شود.

مکان ورزشی تک‌منظوره

مکان ورزشی که براساس ضوابط فنی و ورزشی برای انجام فعالیت در یک رشته ورزشی احداث شده و یا مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مکان ورزشی تمرینی

مکان ورزشی که دارای تاسیسات و امکانات رفاهی بوده و رعایت حریم و استانداردهای برگزاری مسابقات رسمی در آن الزامی نیست.

مکان ورزشی چندمنظوره

مکان ورزشی که براساس ضوابط فنی و ورزشی برای انجام فعالیت در چند رشته ورزشی احداث شده و یا مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مکان ورزشی در حال بهره‌برداری

رجوع شود به: مکان ورزشی فعال.

مکان ورزشی روباز

مکان ورزشی که فعالیت اصلی ورزشی آن، طبق قوانین و مقررات و استانداردهای رشته مربوط، در فضایی روباز انجام می‌شود و ممکن است امکانات جانبی مسقفی در حواشی آن تعبیه شده باشد.

مکان ورزشی سرپوشیده

مکان ورزشی که فعالیت اصلی ورزشی آن، طبق قوانین و مقررات و استانداردهای رشته مربوط، در مکانی مسقف انجام می‌شود و ممکن است امکانات جانبی روباز در حواشی آن تعبیه شده باشد.

مکان ورزشی فعال

مکان ورزشی که در آن فعالیت ورزشی انجام می‌شود.

مکان ورزشی غیر فعال

مکان ورزشی که فرآیند ساخت و ساز آن تمام شده و به دلایل مختلف از جمله نداشتن برخی از مجوزهای لازم؛ عدم استفاده یا عدم وجود متقاضی بهره‌بردار در بخش خصوصی یا دولتی؛ بازسازی؛ تعمیرات و یا توسعه عمرانی، فعالیت ورزشی در آن انجام نمی‌شود.

مکان ورزشی مسابقتی

مکان ورزشی است که مطابق با ابعاد و استانداردهای بین‌المللی یک یا چند رشته ورزشی، قابلیت برگزاری مسابقات رسمی را داشته باشد.

ناجی غریق

فردی که بر اساس ضوابط و مقررات فدراسیون نجات غریق، موفق به دریافت گواهی‌نامه و برگ شناسایی نجات غریق شده است.

ناجی غریق فعال

ناجی غرقی است که در سال جاری در دوره‌های آمادگی نجات غریق مطابق با ضوابط و مقررات فدراسیون نجات غریق، موفق به اخذ برگ آمادگی منجی غریق شده باشد.

ورزش

فعالیت بدنی قاعده‌مند به منظور حفظ و ارتقای قوای جسمی و ذهنی است.

ورزش پرورشی

برنامه ورزشی است که در واحدهای آموزش رسمی شامل مدارس، دانشگاه‌ها و سایر موسسات آموزش عالی کشور انجام می‌شود.

ورزش حرفه‌ای

ورزش سازمان‌یافته‌ای که با رعایت قوانین خاص هر رشته، صرفاً به منظور کسب منافع اقتصادی انجام می‌شود.

ورزش قهرمانی

ورزش رقابتی و سازمان‌یافته‌ای که با توجه به قوانین و مقررات خاص هر رشته برای ارتقاء رکوردهای ورزشی و کسب رتبه یا مدال انجام می‌شود.

ورزش همگانی

ورزشی است که نشاط، سلامت بدنی و روانی را بهبود بخشیده، می‌تواند روابط اجتماعی را شکل دهد و امکان شرکت برای همه افراد وجود داشته باشد.

ورزشکار

فردی است که در یکی از رشته‌های ورزشی، با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به تمرینات منظم می‌پردازد.

ورزشکار آماتور

ورزشکاری است که صرفاً برای حفظ و ارتقاء سلامت خود به فعالیت‌های ورزشی می‌پردازد.

ورزشکار حرفه‌ای

ورزشکاری است که فعالیت ورزشی خود را با هدف کسب درآمد انجام می‌دهد.

ورزشکار سازمان‌یافته

ورزشکاری است که بر اساس برنامه‌ای مشخص در یکی از رشته‌های ورزشی رسمی به عضویت مراجع ورزشی کشور درآمده و تحت پوشش خدمات درمانی فدراسیون پزشکی- ورزشی قرار می‌گیرد.

ورزشکار دعوت شده به اردوی انتخابی تیم ملی

ورزشکاری است که از سوی فدراسیون ورزشی مربوط برای انتخاب در تیم ملی دعوت می‌شود.

ورزشکار عضو تیم ملی

ورزشکاری است که توسط فدراسیون ورزشی مربوط برای حضور در رقابت‌های رسمی بین‌المللی در ترکیب نهایی تیم ملی قرار گیرد.

ورزشکار غیر حرفه‌ای

رجوع شود به: ورزشکار آماتور.

ورزشکار لژیونر

ورزشکار حرفه‌ای که طبق قوانین و مقررات مربوط، در باشگاهی غیر از باشگاه‌های کشورش بازی می‌کند.

ورزشگاه

رجوع شود به: استادیوم ورزشی.

ورزش زورخانه‌ای

مجموعه‌ای از فعالیت‌های بدنی است که با تجهیزات ورزشی مشابه ادوات جنگی و با اقتباس از ریشه‌های فرهنگی و مذهبی ایرانیان در زورخانه انجام می‌شود.

در تهیه این مجموعه افراد زیر همکاری داشته‌اند که از ایشان قدردانی می‌شود.

صدرالدین بلادی موسوی	سرپرست دفتر استانداردها و نظارت بر طرح‌های مرکز آمار ایران
اشکان شباک	مدیر گروه پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی پژوهشکده آمار
محمدصادق علیپور	استادیار گروه آمارهای اقتصادی پژوهشکده آمار
قدرت ا... طاهری	مدیر کل دفتر محاسبه شاخص برنامه‌ها و سیاست‌های کلان مرکز آمار ایران
سید حسین پیمان	مدیر کل دفتر آمارهای فرهنگی و بازرگانی مرکز آمار ایران
حجت ا... دارابی	مشاور وزیر و رئیس مرکز فناوری اطلاعات، ارتباطات و تحول اداری وزارت ورزش و جوانان
جمشید نیل آبکن	مدیر طرح و برنامه شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور زارت ورزش و جوانان
سید عبدی افتخاری	مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و نظارت ورزش حرفه‌ای وزارت ورزش و جوانان
امیر عفراتی	مشاور معاونت حقوقی، امور مجلس و هماهنگی امور استان‌ها وزارت ورزش و جوانان
زهرار سنگ	مدیر کل امور حقوقی وزارت ورزش و جوانان
سید محمد فیاض	مدیر کل دفتر طرح و برنامه وزارت ورزش و جوانان
رضا شجیع	دبیر شورای راهبردی وزارت ورزش و جوانان
زهران نجفی	معاون دفتر استانداردها و نظارت بر طرح‌های آماری مرکز آمار ایران
حمید یوسف‌بیگی	معاون برنامه‌ریزی ورزش قهرمانی و حرفه‌ای وزارت ورزش و جوانان
سحر فامیل زارع	سرپرست معاونت آمار و فناوری اطلاعات وزارت ورزش و جوانان
آزاده برفی‌پور	رئیس گروه استانداردسازی تعاریف، مفاهیم و طبقه‌بندی‌های آماری مرکز آمار ایران
فرشته خلیج	رئیس گروه آمار و اطلاعات وزارت ورزش و جوانان
حرمت‌السادات زبردست	رئیس گروه مطالعات و بررسی برنامه‌های ورزشی وزارت ورزش و جوانان
سعید لطفی‌زاده	رئیس گروه دفتر آمارهای فرهنگی و بازرگانی مرکز آمار ایران
زهران وفایی	کارشناس استانداردها سازی تعاریف، مفاهیم و طبقه‌بندی‌های آماری مرکز آمار ایران
عاطفه کرمی	کارشناس آمار و اطلاعات وزارت ورزش و جوانان
مهدی مرندی	کارشناس شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور وزارت ورزش و جوانان